

Karaca olmak İsteyen Tilki • Kirsten Boie

Resimleyen: Barbara Scholz • Türkçesi: Mine Kazmaoğlu • Çocuk Kitaplar •
Roman • 200 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5
DOĞA ve EVREN • ERDEMLER • DUYGULAR
sevgi • hayvanlar • güç • orman • cesaret • aile • önyargı • farklılıklar • dayanışma •
merak • arkadaşlık • korku • keşfetmek

Alman edebiyatının çağdaş ustalarından **Kirsten Boie**, insanın doğa için oluşturduğu tehdidin gölgesinde yaşam mücadelesi veren orman hayvanlarının gözünden benzersiz bir gerçeklik yaratıyor. Ailesini kaybeden bir tilki yavrusunun hayatta kalma serüvenini, yalın anlatımı ve zarif üslubuyla hikâyeleştiriyor. Evrensel bir duygudaşığa davet eden kitap, farklılıkların ve bakış açısının, yaşamlara katacağı harikulade ihtimalleri barındırıyor. Barbara Scholz'un renkli desenleriyle canlanan roman, ister tilki ister çocuk olsun, her canlının sevgiye, anlayışa ve güvene ihtiyacını duyumsatıyor.

Ormandaki büyük yangından kaçan karacalar, porsuklar, baykuşlar, tavşanlar, tarlafareleri... Ailesini kaybetmiş yavru tilkiyi gördüklerinde, hiçbiri onu sahiplenmek istemez. Ne de olsa, "Tilki her zaman tilkidir." Anne Karaca dayanamaz, Mavi Göz adını verip kucak açar yavruya. Ama tarlafaresi yavrusu ortadan kaybolunca tüm gözler ona çevrilir. Kalbi kırılan Mavi Göz, gerçek ailesini bulmak için keşiflerle dolu bir yolculuğa çıkar...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Hikâyenin başında orman hayvanları neden yabangülü çalılıklarının altında toplanıyorlar? Ağlayan küçük gri pofuduğa değişik türler nasıl tepki veriyor?
- 2- Baba Porsuk hangi nedenlerle tilki yavrusunu yuvasına almak istemiyor? Diğerleri yavruyu almamak için neler ileri sürüyorlar? Hayvanlar tilkiler hakkında ne düşünüyorlar? Sizin tilkilerle ilgili görüşünüz nedir?
- 3- İkiayaklılar, Karaca Ailesi'ni neden korkutuyor? İkiayaklıların gürleyen kanatları nedir? Zalim oldukları halde ikiayaklılar neden dondurucu mevsimde hayatta kalmaları için karacalara yardım ediyor? Bu çelişkili bir tutum değil mi?
- 4- Mavi Göz neden yeni ailesindekiler gibi, ikiayaklıların bahçesindeki leziz bitkilerin tadına bakamıyor? Kendine Profesör Kedi Bey dedirten kedi, ikiayaklılar ve onlarla ilişkisi hakkında neler anlatıyor? Sizce gerçekten profesör mü? Kendini beğenmiş olduğu söylenebilir mi?
- 5- Mavi Göz'le yeni kardeşleri Bolbenek, Uzunbacak ve Parlakpost arasında ne gibi farklılıklar var? Bu farklılıklara rağmen Bolbenek'le arkadaş olmaları nasıl açıklanır? Neden Uzunbacak ve Parlakpost'la da iyi arkadaş olamıyor? Sizce sorun kimden kaynaklanıyor?
- 6- Mavi Göz, Karaca kardeşler ve Yavru Tarlafaresi insanlar, beslenme, yaşama biçimleri ve araçları için neler düşünüyorlar? İkiayaklıların, yuvarlakayaklıları "evcilleştirmesi" konusuna ne diyorsunuz?
- 7- Baba Tilki yavrularına, "Korkmak her zaman ödlelik değildir... Bir tehlike söz konusuysa, korkmak mantıklıdır," sözünü ne anlatmak istiyor? Korkmak neden mantıklı olsun, örnekleyerek tartışın. Cesaret nedir; hiç korkmamak mı?
- 8- Yavru Tarlafaresi'nin ve Yavru Yabandomuzu'nun sırları ne? Sırlarını neden Mavi Göz'e söylüyorlar? Sır başkasına söylendiğinde sır olarak kalır mı? Kimler sır tutamaz?
- 9- "Tilki her zaman tilkidir" görüşü Mavi Göz'ün hayatını nasıl değiştiriyor? Bu görüş size nasıl geliyor?
- 10- Anne Karaca kovduktan sonra Mavi Göz'e kimler, nasıl yardım ediyor? Hayvanlar, Yavru Tarlafaresi'ni yemediği ortaya çıktıktan sonra Mavi Göz'ü hâlâ neden yanlarında istemiyorlar?

- 11- “Arkadaşlar birbirini asla bırakmaz” sözü hikâyede kimler tarafından, nasıl kanıtlanıyor? Sizce Uzunbacak kişiliğinin hangi özellikleri nedeniyle tuzağa yakalanıyor?
- 12- Tuzağa yakalandığında, daha önce hep aşağıladığı Mavi Göz’e tavrı değişen Uzunbacak’ın bu tutumunu neye bağlıyorsunuz? Güçlüyken çevresine kötü davranan biri zorda kaldığında, öncesinde kötü davrandıkları ona yardım etmeli mi?
- 13- Hayvanlar nasıl oluyor da Mavi Göz’ün ormanın en akıllısı olduğunu kabul ediyorlar? Mavi Göz en akıllı olduğunu nasıl kanıtlıyor?
- 14- Hayvanlar, kurdu ve ikiyaklıyı tuzağa düşürerek Uzunbacak’ı kurtardığı için Mavi Göz’ün çok cesur olduğunu düşünmekte haklılar mı? Sizce de Mavi Göz cesur bir hayvan mı? Onun hakkında başka neler söyleyebilirsiniz?
- 15- Hikâyenin sonunda Bolbenek’in, “Hepimiz çok farklı olsak da, birbirimizin en iyi arkadaşları olabiliriz,” sözü insanlar için de geçerli mi? Örnekler üzerinden açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Canlandırma:** Toprağı, ağaçları, dereleri, havayı, ormanları, kuşları, tilkileri, karacaları, tavşanları, karıncaları, fareleri, koyunları, tavukları, arıları, kedileri, köpekleri, sincapları gönüllü öğrencilerle canlandırarak onların gözünden insanla ilişkilerinin olumlu ve olumsuz yönlerini anlatın. İnsanlar doğayı, canlıları nasıl algılıyor; onlara nasıl davranıyor? Akseuarlarla yapılacak canlandırmaları sosyal medyada paylaşmak üzere videoya kaydedin ve sonrasında insanların tutumuyla ilgili sonuçlar çıkarın.
- **Proje:** Yaban gülü, akdiken, karahindiba, kuşburnu, aslanagzı, peygamberçiçeği, gelincik, haşhaş çiçeği, civanperçemi, meşe, gürgen gibi ormanda bulunduğunu öğrendiğiniz bitkiler ve ağaçlar hakkında kısa bilgiler veren ve internetten alınmış resimlerini içeren zengin bir tanıtıcı pano hazırlayın. Bu kapsamlı panoyu okul koridoruna asarak başka sınıfların da yararlanmasını sağlayın. Panoyu dijital bir görsel olarak da hazırlayabilir, daha sonra baskısını yaparak da asabilirsiniz.
- **Pantomim:** Hikâyede baykuşa bilgeliğin, kedilere özgürlüğün yakıştırılması gibi, hayvanlarla özdeşleştirilen özellikler nedir? Pek çok hayvanın ismini küçük kâğıtlara yazarak katlayın. Kâğıtları havaya attın; herkes birini yakalamaya çalışsın. Her öğrenci, kimseye söylemeden, kâğıtta yazan hayvana yakıştırılan özelliği pantomimle diğerlerine anlatsın. *Kurnazlık-tilki* örneğinde olduğu gibi herkes önce yakıştırılan özelliği sonra da hayvanı tahmin etsin. Hayvanları ve özdeşleştirildikleri özellikleri listeleyin.
- **Oyun:** Hikâyedeki Karatavuk çok eğlenceli biçimde bazı harfleri yutarak bazılarını da değiştirerek konuşuyor. Sınıfça Karatavuk’un konuşma biçimini taklit ederek eğlenin. Bakalım nasıl tınlayacak; taklitte kimler başarılı?
- **Yarışma:** Herkes, farklılıklar ve arkadaşlık bağlantısını işleyen resimler yapsın ve bu resimlerle bir yarışma düzenleyin. Sınıf dışından oluşturacağınız jüri, bütün resimleri sınıfın önünde yorumlasın ve en anlamlı 5 resmi yapana birlikte hazırladığınız sembolik armağanlar verin.
- **Sergi:** Hayvanlar üzerine kapsamlı bir sergi hazırlayın. Evde beslenenler, evcilleştirilebilenler, avlananlar olmak üzere üç grupta toplanan hayvanları resimler ve kısa açıklama yazılarıyla sergileyin. Avcılık konusunu hayvanların yaşam hakkı yönünden ele alın; bu konuda sosyal bir mesaj verin. Her gruptan birkaç hayvanın yün, kumaş, tüy, karton, kâğıt, plastik vb malzemelerle maketini yaparak sergiyi zenginleştirin. Sergilemenin ilgi çekici olması için yaratıcılığınızı kullanın.
- **Sunum:** Öğrenciler gruplara ayrılınsın. Önce gruplar bir arada, hikâyede hayvanlar arasında hangi “önyargılar” işlendiğini saptasın. (Önyargı nedir; önyargılarla nasıl ve nerelerde karşılaşıyoruz? Ne tür önyargılar yaygın? Önyargıya kimler daha çok eğilimli? Önyargılı olmak ilişkileri ve iletişimi nasıl etkiliyor? Önyargıların önü nasıl alınabilir? vb.) İkinci aşamada her grup bu sorulardan birini seçsin; insan ilişkilerine nasıl yansdığına ilişkin yanıtlarını çalışarak görüşünü belirlesin. Gruplar görüşlerini

sırayla kısa sunumlar halinde paylaşsın. Sonuçta, bütün sorular ve cevaplar sınıfça tartışsın; en sık rastlanan önyargıları listeleyin ve farkındalık yaratmak amacıyla görünür bir yere asın.

- **Tartışma:** Kitabın 75-78. sayfalarında Anne Karaca'nın yavrularına yuvarlakayak ve ikiayaklılarla ilgili anlattıklarını, 84-86. sayfalarda ışık ve ay konusunda söylediklerini kişileştirerek okuyun. Ne demek istediğini, hayvanların insanların yaşamlarını nasıl algıladıklarını hep birlikte tartışın.
- **Okuma:** Öğrenciler, hayvanlar dünyası ya da doğal yaşamla ilgili daha önce okuyup etkilendikleri, unutamadıkları kitaplar varsa kısaca arkadaşlarına anlatsın. Merak edenler o kitapları da okuduğunda öneren arkadaşıyla tartışsın.
- **Film:** Hayvanlar dünyası üzerine yapılmış sayısız belgeselden birkaçını ya da hayvan-çocuk ilişkisini konu alan bir filmi sınıfça izleyerek etobur-otobur kavramlarını, hayvanların doğal yaşam koşullarını, türlerarası ilişkileri, insanların hayvanlara yaklaşımını inceleyin ve tartışın. Öneriler:

Afrika Serengeti - 1994 yapımı (39 dakika) <https://g.co/kgs/jLMHLq>

Sürdürülebilirliğin Sırrı - 2013 yapımı (1 saat 31 dakika) <https://g.co/kgs/unCXQm>

Arkadaşım Tilki - 2007 yapımı, çocuk-dram filmi (1saat 37 dakika) <https://g.co/kgs/mQmMeV>